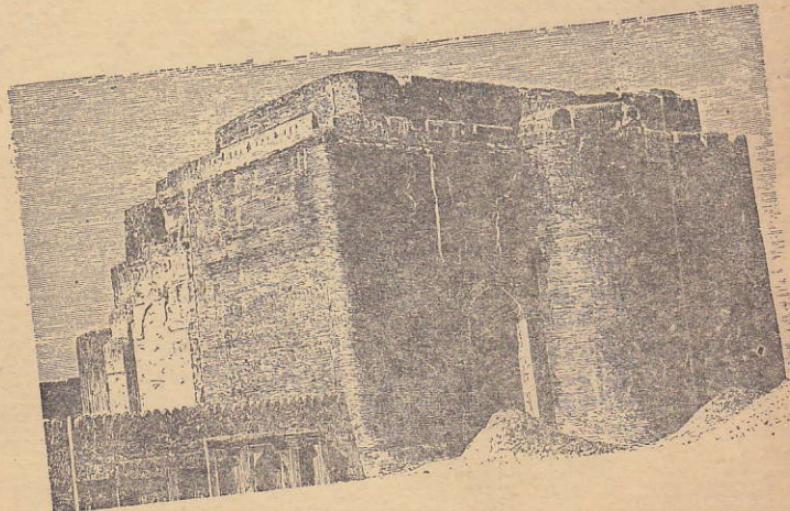

تبریزین

ارک قلعه‌سی

غلط نامه

صفحة	سطر	غلط	درست
۷	۸	فلکیه	فلکین
۱۸	۱	فانوئی	فایونی
۵۲	۱۳	دردارین	دردلر
۶۳	۸	محنت	محبت
۲۲	۱	تازاز	تازا
۲۲	۱	بیں	بیس

ارک قلعہ سی

(افسانہ)

(ترکی)

حق چاپ محفوظ

تألیف به سال ۱۳۲۰

ناشر هماح

تیر تاڑ ۵۰۰۰

تجدید چاپ در سال ۱۳۵۸

بنام خدا

مقدمه ناشردن

بوکتاب که نشراولونور، سال ۱۳۲۰
شمسی ده تالیف اولموش که تبریزین
ارکفلعه‌سین دوزلدنده بیرانتفاقی اوز
وریب که مؤلف اوئی شعر صورتندہ
سیزه‌یازبدی و چون چوخدان چاب
اولماماق اثرنده کمیاب اولموش بوخاطره
که بوکتاب تبریزین ارک قلعه‌سین
حکایتدوراسدہ دیک ارادان گتمسین
و وطنمیزین ناموسلى قیزلارنادرس
عبرت اولس اونجهت اوینین نشر
اولماقینا — المدوخ

(هماج)

ارک قلعه‌سی
(افسانه)

پادیمدادار بیرگون بهار چاغندا
او تورموشدووم آخشم ملت با غندا
فکره گیتمیش ایدیم حووض با شیندا
یانمدا بیرقوجا آلتیمش یاشیندا
با خوب افقلهه چکدی غملی آه
دیدی کرمینه شکر اولا الله
گوزلری فوجانین صونرا یشاردی
اونو گورنلرین دردی جوشاردی
او گلدن، چیچکدن ذوق آلمایبردی
بلبلین قیدنه - هیچ قالمایبردی
اصلا با قمایبردی یاسمنلره
یاشیل کردیلره، کوک چمنلره
خانم لار اونوندند اوتوب کیچنده
آقالار آبجو عرق ایچنده
موسیقی دسته‌سی چالاندا آواز
گولنده اوزلره گوزل شنلی یاز
آرتیردی فوجانین سانکه غصه‌سی
او دکیمی چیقیردی اونون نفسی

داریخدیردی منی اونون بوحالی
دانیشدیرماق ایچون ناپیپ مجالی
آهسته قوجادان ایلدیم سؤال
عمی سویله گوروم نه در بو احوال
منی دوشوندورور سنین خیالین
یوخسا قاومیش ایودن اهل، عیالین
بوگوزل صفالی خوش منظره‌لر
نه ایچون روحوه ایتمه‌بور اثر
آچیلیب عنچملر او خویور قوشلار
یام- یاشیل بزه‌نیب انبیش- یوقوشلار
قیشین سوبوقلاری گیتمش آرادان
بختیار در بوگون منجه هر انسان
سنده گول فرحله بیرقدر دانیش
اولوم در داینه اورگدن تانیش
مگر وار باشون بر ماجراسی
خوش گلمه‌بور سنده با غین هواسی
قوجا دئونوب منه بیر نظر ایتدی
اورکدن آه چکیب او فکره گیتدی
سونرا دیدی او غلوم در دیم بویوکدر
هر قولین سینیقی بویونا یوکدر

چوق زمان آچماميش غنچه سولوبدر
 کيم بىلىر دنيادا نهلر اولوبدر
 محتشم سرايلار ايديلمش خراب
 ظلمند اولونموش اوركلر كاب
 أولكملر داغيلىب دوغرانىب شاهلار
 يارانمىشلار ايدىب ساي سىز گناھلار
 بقون عمللىرى يازسان كتابه
 فلكىه ايشلىرى گلمز حسابه
 اركين قلعدىسىنه باقدىقم زمان
 گلپير خيالىمە بىراسىگى دوران
 نهلردىن تىكىلىميش بىلەمەبىر بو
 هاردان پالچىقىنا گتىرىلىميش سو
 کيم اولوب معمارى بوخوش بىنانىن
 قويروغى اوزوندر اوغلوم جهانىن
 هانسى حكمدارىن فرمانى ايله
 اولكەنى حفظ ايتىك گمانى ايله
 قلعەنى تىكىرەك ايدىپلر تمام
 وير بير افقلره غالبا" سلام
 كىملىر بو تېرىزىدە اولوب حكمان؟
 كىملىر بو توپراقدا تو كوب قزىل قان؟

بير اوغلوم وارىدى ايشيت آى جوان
 نىلەمەيم اليمدن آلدى بو دوران
 اوتوز بىش ايل قاباق جوان چاغىمدا
 چالىشىراديم بىوك اوزوم باغىمدا
 اوونون حاصلينى ساتىب بازاردا
 بوبۇنومى بورمازدىم آستانالاردا
 اوغلومى بىسلەردىم آسۇدە آزاد
 ياشاردى ئائىلەم دنيادا چوق شاد
 اوغلوم اولدى ياتدىم خستە اوج ايل من
 چىقىدىم واردان يوقدان، ايوندىشىكىن
 خلقە بورجىلى دوشوب باغيدا ساتدىم
 آرۋادىمدا اولدى مەختە باشدىم
 گۈزلىرى ياشاردى يازىق قوجانىن
 قالمىشىدىم اىچىنده درىن ھىجانىن
 اوونون دردى منه اولونجا بىلى
 شىرىن دىللەر ايلە وېردىم تسلى
 قوچا سونرا دىدى آى اوغلۇ اینان
 انسان بىرگىبىدر دىزىدە جىمان
 اونتوتىما آجىقلى دالعاذر حىات
 دالغاسىر بىر دىرىز اولۇمىسى ھىبهاب

رو بقبله دوروب قىلاردى نماز
 ايذرى آللەھ دعا و نياز
 سيرەلر وار ايدي ساي سىز حساب سىز
 ملاalar اوخوردى نوحە كتابسىز
 گىچەلر ابىولرده قوجا جوانلار
 حجازدا، مكده چوق دولانانلار
 غريبە صحبتىر نقل ايليمىرىدى
 مجلسدە اوتورانلار دينلىيەردى
 دىيەرمىدى عالملر مختار نامەدن
 اسگندر نامەدن، رستم نامەدن
 اونلارين نقلينى ايشىدىن زمان
 قودوروب اولا ردېق بىرقىزمىش اصلاح
 ياتمايىب گىچەلر گون چيقان كىمى
 گولەشەردىك بىر— بىر پەلوان كىمى
 بىرى باسيلاردى بىرى باساردى
 باسانلار حاكمدن انعام آلاردى
 هله بىر ماجرا دوشدى يادىما
 اونى سوپىلە مىشىدىم اوز آرواد يما
 بايام ايشىتىمىشىدى شيخ باساندان
 اركىن قلعەسىنى تىگدىرن زمان

اوغلوم تارىخنى فلكىدى سوروش
 سىلدىن زلزلەدىن كولكىدى سوروش
 قوجا بىر آه چىكىدى گنه درىندىن
 قلبى آلاولاندى سون كدرىندىن
 دىدى اوغلوم بويئر چوق آباد ايمىش
 قەرمانان ايللىرى دائم شادايمىش
 ياشارمىش جماعت قانوندان آزاد
 بىوك پەلوانلار چىقارمىشى آد
 اىكىتىلر بىلە بىب گوردوگۇن وطن
 رى شهرى تىتىرە بىب اونون سىسيندىن
 عمرىز چىقاردى باشا جهاندا
 گلىر خاطريمه قدىم زماندا
 گونىن ياتماسينا بىر آز قالاندا
 گچىل دە، لالىدە، هر خىاباندا
 اوپىاردى ائلىمىز كوشكى بالابان
 اولمازدى قلىيەز آرتىق پېرىشان
 دروپىشلر اوخوردى غزل، قصىدە
 باغلىيدى اوركلر دىنى اميدە
 غروبدا وېرە ردى مۇذن اذان
 اولا ردى مسجىدە جماعت روان

بتون برك ايشره گيره ر قاريشار
 گون باتانا كيمى يازيق چاليشار
 آخشم دكتلاردان آلار چورك، ات
 دلبرين يانندا اولماز خجالت
 سوپلەدى حكمان دور، سسيوي كس
 مگر بيزده يوقدور او ذوق و هوش
 سنين بو سوزلرىن يالاندر يالان
 خادم ديدى عفوايت بىوك حكمان
 حقيقي ذوقيله عشقين قدرتى
 پايدار ايلەمش بتوون خلقتنى
 اجازه ويرسه نيز قولين ذوقينى
 اونون بير گوزله اولان شوقينى
 ثابت اتمك ايچون دوزەلدىم كلک
 ديسين اوكلکه آفرین فلك
 حكمان لطف ايذوب خادمه رخصت
 اوچ گون خادم اوندان ايستەدى مهلت
 دارالعمارىه گيتدى حكمان
 خادم او ز عهدينه اولدى پشيمان
 قاييتدى ايويته او خيلي ناشاد
 بختىدىن بو ايشه ايستەدى امداد

قرهغول آديندا جوان واريميش
 هميشه گوله رك شاد ياشاريميش
 نه چوق خورك بىبىنە چوق ياتارميش
 اركين لاب باشينا كريج آنارميش
 كيچىنده اورادان قديم حكمان
 قولون قدرتىنه اولور او حيران
 دونوب خادمندن ايلەمير سوال
 اورا كريج آتماق دېلىمى محال؟
 خادم عرض ايلەمير عزيز حكمان
 ذوقيله هر ايشى گوررسە انسان
 طبىعى در چاتار بتون مرادا
 مشهوردر بو مثل دار دينادا
 ذوق سىز بشرده اولماز اراده
 ذوقسىزلار قالار دائم جفاده
 ياشادىر بوقولى بير ذوق و حسرت
 قلبىنده وار اونون حدسىز محبت
 بير قلم قاش قىزا نازلى دلبره
 اونون عشقى بونى سالىب دىللرە
 اونون فكريله بو هرگون سحرلى
 تيز چيقىب ايوبىندا ايش اوستەگلر

دىدىكە امرينە عمل ايدەرم
 قولىن دخىمە سىنە صباح گىدەرم
 ايلرم گوزلى اوغلۇم مىزت
 بىلر فەرە قولا قلىنە نفتر
 بو مطلب اليمدە آساندر آسان
 غصە ايتىمە بالا اولمىيپ آنان
 نقشەلر چكەرەك او قلم قاشا
 فرەلن گىجەنى ووردولار باشا

* * *

بىر پارا فارىلار ابلىسە بىزز
 قولىن تولكى كىمى اولار حىلەگەر
 دامارلاردا آخار قزىل قان كىمى
 آلدادر آدامى بىر شىطان كىمى
 سحرلىرى دوزەلدىر، جادولار قورار
 غەلى اوركىرە گىزلىن اود ووار
 ايدىر بلبللىرى گلىنەن جدا
 اونون ايشلىرىنە حىراندەر قسا
 قارى رول اوينايىپ افسانە لرده
 آباد قصر لرده، ويرانە لرده
 قوروب دىسيسلەر بىوک فتنەلەر

خادمىن آناسى ياسمن قارى
 گوردىكە اوغلۇننى يوخىدى قرارى
 دىدىكە قادانى آليم آى بالا
 نە اىچۈن باتمىسان درىن خىالا
 ايدىپلر بىر آغىز امرەمى تحرىك
 سوپەلسەن دردىنە اولارام شىپك
 يوخسا قاومىش سنى گە حكمان
 اودوركە اولموسان بوجور پريشان
 خادم قضىيەنى دىدىقارى يا
 سوپەلدى اميدىم واردە تارى يا
 بوردا منه آنا كومك ايدەسەن
 قولىن دخەمىسىنە صباح گىدەسەن
 برجور آلدادراسان گۆزلى پېرىنى
 غەلەرە سالاسان اونون ارىپىنى
 سەنن بوايشىرەدە مەھارتىن وار
 خادم دەكىلسەن بىوک جىسارتىن وار
 ايسېنجىك بى سوزى ياسمن قارى
 دوشۇندوردى اونى درىن افكارى
 قضىيە قارى يا اولونجا بللى
 اوغلۇلۇن تئز دۇنوب ويردىتىللى

"ايللر، آيلار گيچر دونر روزگار
 قالارسان عالمده بيزدن يادگار
 چوق زمانلار سنه باخان دىيەجك
 كيملر بو بناده صرف ايديب أمك
 بوقلue اولاجان تبريزه زينت
 نسليميز ويره جك بيزلره قيمت
 صبحه تك يانما ييب شخصين چراغى
 ياخشى اثر قالىب دنيدا باقى
 بو قلعه ياشادار بىزى همىشە . . ."
 بنالار يئتىشىپ دوشدولر ايشە
 باشلادى اوستالار بىر شىرىن غزل
 قولىن خاطرينى دوشن تك گوزل
 محبت او دىلا او دلانىب اىچى
 اوستا يادىدى "دۇت" آتدى كريپچى
 خوش گلمز عاشقە هجران سىز وصال
 شوقىلە كريپچى آتىب دالبادال
 باخىرىدى افقە هردم گۈزلىرى
 تكرار ايلە بىردى او بو سوزلىرى
 "اي گوش باتكىن دايامما بىدر
 گوكىلدە دورماقىن آرتىق عېشىر

ايگىتلەر قانىنىي ايديبىدر هدر
 تووهتمىش قارىلار چوخلۇ خىر و شر
 گىكىر اوتلارا اويماسىن بىش
 ايمانسىز قارىدان ايتىمەن حذر
 منم تك دنيادا سوگىدان گزز

*

آغاردى دان يئرى صباح آچىلىدى
 گونشىن ضياسى ارضە ساچىلىدى
 آيىلدى يوخودان بتون ياتانلار
 قوجالار، قارىلار، قىزلار، جوانلار
 اطاعت ايلەيىب حكم زمانه
 هر كس اوز ايشىنە اولدى روانه
 آيرىلدى قره قول خمار گوزلىدىن
 قايماق دوداقلىدان، شىرىن سوزلىدىن
 ايشە گىتمك اىچيون چىقدى اىبويندىن
 بىر چوق دكانلارين گىچىدى اونىنىدىن
 يارىن فر اقىدا غلەرە باتدى
 فعلەلردىن قاباق قلەمەيە چاتدى
 مغۇرمانه باخدى اركىن باشنا
 دىدى توپراقنا، اونون داشينا

گىدىرىدى كىزكە سانكە حورالعين
 كوزلىرىنده سورمە، وسمە فاسىندا
 ابولرىيندن چىيىدى چارشاپ باسىندا
 بىر صافا دقتىلە باخىب بىر سولا
 "ياآلله" سوبىلدى دوشىنده بولا
 كاه واللىينين اوسون ، كاددا يوخسۇنون
 كىسيب خېر ئالدى ايوپىنى قولون
 گىچىرىدى كوجىددىن بىر نەر جوان
 ويردى قره غولىن مىزلىن نشان
 دوشمىشدى سخسى يازىقىن تىكە
 آچمىشدى آغزىنى كفرە، جىتكە
 دىشىيد دىشىيد كىدىرىدى بولى
 دگدى بىر اوشاقا ناكھان قولى
 اوشاقدا باحصادى حفە سارسيا
 ساپاندا (١) داش قوبوب آتىدى فاربىا
 ياسمن اوشاقى فارعادى (٢) ، سوکىدى

- (١) ساپان يا (سېنگ) در كە
 او سادلار اونون أيلە داش آتارلار
 (٢) نارسادى - نارغىش ئالدى

چىيل مغىبلەرە گون اولسون آخشام
 "گوزلەبىر بولومى او سرو خرام"
 قالمىشدى پريده فكرى، اورەكى
 دگدى گونش قىزىدى قوللىن كورەگى
 مشغول ايتىدى اونى خىال هجران
 دوردى قىلەدە گون، وېرىلىدى اذان
 هامى آجالمىشدى اولموشدى ناھار
 چىقدىلار ناھارا تمام اوستالار
 فعلەلر يودولار تىز اللرىنى
 قول سىلىدى آلىنىدان آخان تربىنى
 قوشولدى اونلارا يئدىلر چورك
 او فتنەكار قارى نىلەدى گورك

* * *

ايكىندى چاغىندا ياسمن قارى
 گەيىندى اگىنинە قماش پالتارى
 باشينا سالدى بىر قىمتلى ئورپك
 نه ئورپك ايلە بىر اىپكدر، اىپك
 بىزەندى، دوزەندى چاخچورا گىرىدى
 اوستونە باشنا باخىب شىشيردى
 اياقىندا بىر جوت قىرمىزى نعلين

اورکدن ايلدى اويا احترام
 سوپىلەدى نه عجب بويورون گورك
 دردىنiz وار درسا نقل ايدىن بىلك
 جواب ويردى اوئا ياسمن قارى
 سنى حفظ ايلەسین آى قىزىم تارى
 بىر اوغلۇم وارايىدى دار دىنيادا
 گۈردى همىشە داغدا، صحرادا
 باساردى چوق اىكىت پھلوانلارى
 يىخاردى توپراقا قەرمانلارى
 بىر گون غضبلە نىب بىزىم حكماران
 صادر ايتدى اوونون قىتىنە فرمان
 آتليلار توکولوب گىزى چوللىرى
 درەنى، تېپەنى، چايى، گولگۈسى
 تاپا بىلەمدىلر اوغلۇم دان اثر
 حاكمە قايدىب ويردىلر خبر
 بىر نىچە گون سونرا بىوک حكىمان
 ايندىگى عملە اولوب پشىمان
 سوپىلەمشىدى اگر گلسى بوجوان
 اوزىمە ايدەرم اونى پھلوان
 گىچە اوز دۈندىرىدىم قادر آللەها

مختصر يئتىشىب قانونى دوگدى
 فورا "بوسس گىلى كىچىك چىھەطدى
 نزاكتله" كىمسن آى قاپو دوگەن؟"
 "گل آچ قىزىم" دىدى گولدى ياسمن
 "آنان سىه قربان بىلە منم من"
 آچاندا قاپونى او پرى مثال
 اوز ويردى قارى يا باشقابىرا حوال
 نه گوردى بىر گوزل لالە ياناقلى
 بورنى پستە كىمىي قايماق دوداقلى
 قاشلار مثل قلم گۈزلەر پىالە
 بىلە بىر نازنин گلەم خىالە
 قارا كىپرىكلەرى اوخ تك اوزوندور
 غريبە سەممەلى چشم فسوندور
 واردە قوشَا خالى آغ بوخاقدا
 بوجور گل آچمايىب تېرىز باعندى
 آغ درە بنزە بىر صد دىشلىرى
 وار دىمك فلكىن گىزلىن ايشلىرى
 ساچلارى قاپ - قارا قدى خرامان
 گورمهيىب بىر بىلە گوزل ياشىندان
 ويردى او نازنин قارى يا سلام

دُونه‌رک قاریدان ايلدى سؤال
 آى آنا ايويمه باخدىن آغلادىن
 منم اورهگىمى نىيە داغلادىن
 سوپىلدى "ھىچ" اوغا حىلەگر قارى
 پوزولدى گۈزلىن بتون افكارى
 قارى نماز قىلىپ سونرا چىدى آه
 رحم ايت بو دلبىر سوپىلدى آللە
 دۈزىمەبب او زمان او نازلى دلبىر
 قلبىنە چون بوسوز چوق ايتىدى اثر
 سوروشى آنا جان نە وار نەوالموش
 نە يچون گۈزلىرىن ياشىلە دولموش
 بىر سبب وار كەسنى بو جور پوزولدون
 باخىب اطرافنە چوق دلگىر اولدۇن
 قارى دىدى قىزىم تكآلە بىلىر
 منم سنه نىيجە يازىقىم گلير
 اورگىمده دردىم آى بالا چوقدرو
 سئون كىمى گۈزل شەرددە يوقدور
 حىف كە گورورم يازىق كاسىپسان
 بوش يئە اوزىنى داردان آسىپسان
 بوايوبىن نەيىينه بند اولموسان سەن

باشلايدىم نالەمە، فربادا، آجا
 اوغلۇم نذر ايلدىم نابىلسا، كلسە
 حىمران اوزىيە پەلوان اينسە
 كچىب آلتى قايى بو محلەدن
 بىدمنى حىيىدە قىلام نماز من
 نذرىم قبول اولوب اللە يانىندا
 صادق اولسون گىڭ خلق ايمانندا
 تاپىلىمشدر اوغلۇم ايندى - حىمران
 ايتىمشدر اوزىيە اونى پەلوان
 سوزىندىن دۈزىمەبب قىزىم ياسمن
 نذرىمە ايلەيىم گىڭ عمل من
 ساده گۈزلى گولوب دىدى قارى گل
 فراجتله ايلە نذرۇھ عمل
 قارى دىدى سووبىر آليم دستماز
 سەنى دعا ايدىب باشلايم نماز
 ياسمن چرشابى شريطە سالدى
 قىز سو ويردى اوغا دستماز آلدى
 ايوه داخل اولوب دورەيە باخدى
 گۈزلىرىندىن اوونون گۈز ياشى آخدى
 اوز ويردى دلبىر اودم باشقان حال

اوج دنه گردن بند سالسین بوبنوا
 دوداقین قوياندا دوداقلاربوا
 تاخسين قزيل اوزوک بار مافلاريووا
 سنه طلس، قماش تومان – دون آلسين
 ايىنجه بىلەگوه بلەرزيك سالسین
 ايشىتدى قارى دان چون بوسوزلىرى
 ياشىلە دولدى تىز اونون گۈزلىرى
 سوروشدى آى آنا كىمدىر او اوغلان
 قارى دىدى منم اوغلۇم پەھلوان
 دلبر ايشىتىجىن قواردى رنگى
 عقلى – قلبى ايلە باشلادى جنگى
 دوشوندوردى اونى درىن بىر خىال
 عقلى اوره گىيندن ايدىرىدى سؤال
 قره غولى آتماق او لارمى؟... اصلا
 اونى قويوب گىيتمك هىچ دېل روا
 او چورك قازانىر اذىت ايلە
 ايستەپىر ياشاماق حميت ايلە
 او ز دۇندرىپ اگر ايتسىم خيانىت
 يقىن ايشلە مىشىم بىوك جنایت
 اورك عقلە دىدى او زىن قارادر

تازار آچىلىمش بىن لطيف غنچەمن
 عمرىن گىچىر قىزىم دولاپير آيلار
 سۇن مسكنىن در عالي سراپىلار
 قصر لرده گرک ياشاياسان شاد
 اولاسان عالمدە غىصەن آزاد
 اونوندە صف چە كېيىلر تمام
 غلاملار ايلە سەنە احترام
 اگنوه اىپكەن لباس گىيەسەن
 چالىپ، چاغىرياسان، اىچىپ، بىيەسەن
 بىر جوان اوغلاننىن اولاسان يارى
 دعا ايلەپەسەن بو سېب كارى
 گوندوز باغچىلاردا گىچە او طاقدا
 ياتاسان يوموشاق ظريف ياتاقدا
 آلىپ آغوشو گۆزل اوغلانى
 بىر تەھر سورەسەن عمرى، دورانى
 باغريبا باساراق او جوان سنى
 دوز كىمىي يالاسىن سو آغ بىنى
 دوداقىنى قويىسىن ياناقلاروا
 سىرقا تاخسىن لطيف قولاقلاروا
 گىچەلر گىرىنده قىزىم قويىنوا

دو غروسى قلبىمە ووردون سن يارا
 هېچ كىم سوپىلمە بو سوزى اوتان
 سە رحمىم گلىر آى قىزىم اينان
 او قدر دىدىكە ياسمن قارى
 فالمادى گۈزلىن آرتىق فرارى
 سوپىلەدى قارى يا امان آى آنا
 سىزىن هر بىر سوزون روح وپىرىز جانا
 نه اولار لطف ايلە بىر چارە گوستەر
 بىش گۇنلىك عمرىمىز اولماسىن هدر
 بىلىرم گوز تىكىب منه عام و خاص
 قره غولدان نىجە بىس اولوم خلاص
 چارەسى آساندر دىبدى ياسمن
 اونى اجرا ايلە هر نه دىيسم من
 صىرىلى اول قىزىم يانما ، آلىشما
 آخشام غول گلىنده گولمە ، دانىشما
 دىندىرسە نه قدر جواب وپىرمە هېچ
 سوپىلە مندىن داها دوغروسى واز كېچ
 فوپار تىز آرادا جزوی قىل وقال
 اوز وپىرەر غولادا مەحت و خىال
 لابد بوشار سنى سوندا اى گۈزل

بىر دانا لوت درا او ، غول نه كارادر
 بوقارى نه دىبىور دوشوق اونا باخ
 غولدا نه گورمىسنى گل اونى بوراخ
 چوروتىمە جانوى بو ھىسىلى دامدا
 يوقدور گۈزلىكىن هېچ بىر آدامدا
 قرهغول فعلەدر اوپىر پەلوان
 بو محتاج چورگە ، او دولتلى خان
 قارى سوپىلەپىر كە او چوق وارلىدر
 آدى شوتى تك افتخار لىدر
 ياسمن بو بىحە وپىرمەپىپ مجال
 نازىنەندىن دۇنوب اىلدى سؤال
 كىمەدر سۇن اربىن نەدر صىنتى
 نىيە يوقدر اونون بولى ، شوتى
 قىز دىدى قره غول ، گولدى ياسمن
 دىدى او مىمۇنى چوق گورمۇش من
 اوپىر فعلەدر كە امان آى بالا
 گۈزۈن گورە - گورە گىرمە چووا لا
 سو قالخىب درەدىن داغى آشارمى ؟
 قرهغول باق سەنە گور ياراشارمى ؟
 بو گۈزلىك هارا قرهغول هارا

او تورديقىي يئرى سيلمز، سوبورمز
 بوماز قاب قاشيقى، ايوايشى گورمز
 سو وورماز اوزينه گولمز دانىشماز
 كوسنده كىشىدىن بىرده بارىشماز
 بير آزدا دىلىنى ايدرسه آجي
 گلر تنگه كىشى قاپار آغاچى
 لابد اوندا دوشى بىوك معركە
 ايواي أولدوم سسى چىقار فلكە
 گورسە كىشى با تىيرائىل ايچره آدى
 آخر دو گوب بوشار يقين آروادى
 اولدن بىلدەر رسمى جهانىن
 ممكىندر دىكىشىن حكمى زمانىن
 ثابت ايتمىش منه ليك روزگار
 گوزل قادىتلارى ثروت آلدادر
 قىناماق حقىقىز بوق طبىعتى
 قادىتلار دائما سوھر زىنتى
 بىتون بزمك، دوزەك منجە هدر در
 زىنتى قادىنин علم و هنر در
 * * * *
 قارى گىدىن كىمى گون اولدى آخشام

گلررسن او زمان بىزە ال به ال
 اوغلوما آلام نازنин سنى
 سوزوم سوزدور قىزىم تانى سى منى
 بونى دىبى دوردى فتنە ياسمن
 قلبى آچىلمىشدى اوز عملىبىندن
 دىدى قىزىم داها آخشامدر گىدىم
 بواىشدىن اوغلومى خىردار ايدىم
 تلسىمە صبر ايلە چوخدا كارىحەما
 بواىش تىز دوزەلەربالادار بىخە
 قىز دىدى محبت يېتىرىدىم سىزە
 تشريف گتىر صباح گلگلن بىزە
 قارى سوبىلەدى گر گلەممىم قىزىم
 مونال زىيىخادر مەنیم بالدىزىم.
 اونا سوبىلە كلن هر ماجرانى
 سحر دىسىن منم آليم قادانى
 قارى بو سوزلىرى سوبىلەدى گىتىدى
 دلبر گورك قولا بىرنەلر ايتىدى
 * * * *
 اينجىتمك ايسىتەسە آرواد ارىنى
 اقلا دارامار بىر تىللەرىنى

قیزاردی افقده شفقلر تمام
 بوروندی آل دونا بیاض بولوتلار
 دوتدى يئر اوزبىنى حزین سکوتلار
 قارانلیق چوکر کن بیوک جهانه
 مۇذن باشلادى دامدا اذانه
 اوتورمىشدى دلبر ملول پريشان
 قارىنин سوزينه اولموشدى حيران
 آيا بوشانسىن مى يا قولدا قالسين
 قورخوردى اوزبىنى انگله سالسىن
 دوشدو كجه يادينا فارىنин نقلى
 آز قالىرىدى چىقسىن باشندان عقلى
 تەممىم دوتدى گۈركۈلدان بوشانسىن
 گۆزۈل باعچىلاردا گۈزىب دولانسىن
 دىدى قره غولدا يوخدور لياقت
 منه لازمىدى بىر عالى عمارت
 اوز حالىيە بىر آز آغلادى، گۈلدى
 چىكمەدى او قدر قايىي دوگۈلدى
 دلبر دايانمادان قابويا گىندى
 قولما آجىقلى بىر تغىير ايتدى
 سوپىلىدی "آى كىشى هاردا قالمىسان

بو كوبىلر منى سن گوزدن سالمىسان
 ازىزدى بىلدەيم سن بىوفاسىن
 ار دكى باشىما بىوک بلاس" "اىشىجىك
 فورا" فكرە كىدبىپ دوشۇندى بىر آز
 كوردى وار دىيېسەن باشتا ماجرى
 سوپىلددى كورلىم منى باغيشلا
 كون آلتىندا بوكۇن پېشىپ، يانمىشام
 سند رحمت چكىپ يول فازانمىشام
 چورك، آت آلارىدا چوق دايامىشام
 هله كويىدە كېيدىن آز يوباسىشام
 منىم سعادىسىم شائلى ملکىم
 امىيدىم، مىخدىم، آززوم، دىلەكىم
 باش وېرسە كېچىكىن غەلتى" خطا
 بىوکلر كرامىت ايدىلر اونا
 كېچى سو شاهىمدىن مېربان يارىم
 سەنسىز تەبە دىكىر بو روزىكارىم
 دوئندەرىپ اوزبىنى خەصلە دلبر
 نىيدى كىدىـ كىدە بىر پارا سورلر
 سۈنىڭ كۈرونچە غۇل كوكلى سولاـدى

کرکدور ظاهره چیقسین حقیقت
 عرض ایتدی خانیما غول گولم-گوله
 گل سوزین عزیزم دوزبندی سویله
 سنین امرینه من ایتمدسم عمل
 او زمان اول منه بوجور کم محل
 سن بیله دگدین سنه نه اولموش
 گوزلرون نه ایچون یاشبله دولموش
 گیزلنمه سرینی ایت منه عیان
 تاپیلار دنیادا هر درده درمان
 سحردن آخشاما ایشله بیرم من
 سن ایوده او توروب بیبی، ایچمن
 نه ایتدیم که سنه دگیشدی حالین
 پوزولدی گل کیمی گوزل جمالین
 قلبنده اولیما بیر مخفی سوز وار
 ساخلاما گوزلیم ایت منه اظهار
 عهدیمده ثابتمن همیشه بیل من
 آند اولسون آللaha هر نه سویله من
 باشیدان گیچمرهم ویره رم انجام
 حاصل اولسون سنه مقصد و مرام
 غول آند ایچن کیمی قیزدیدی بیردن

ساراردى، بوزاردى، رنگى دولاندى
 اوندان گورمه میشدی بوجور قهرو کین
 بو مسئله غولی چون ایتدی غمگین
 دوباره قولجیقاز ایوه گیرنده
 گولوب محبتله سلام ویرنده
 گوزل غولجیقازی سایمادی اصلا
 وفاسیز اولورمیش یار خوش لقا
 غول دانیشدی گولدی ایتدی ظرافت
 سویله دی جور به جور شیرین حکایت
 حیفاکه دلبره ایتمهدی اثر
 گوزل حکایملر، درین جمله لر
 سویله دی دانیشما کیچ یئرینده یات
 بیر غولا بیر گوزل یارارمی هیهات؟
 سوستالدى اعضا سی غولین ناگهان
 اوجولدی باشنا سانکه آستان
 گوزیندن آخدی یاش چکدی درین آه
 دیدی نه ایشدی بوای حکم آللله
 آرتیق گوزل منه ایتمیر اعتنا
 یقین وار بوردا بیر گیزلین معما
 علتسیز دوغولماز اورکده نفرت

دوشونمەدیم ازلى بونى قانمادىم
 گل آچماز سوپىمەدیم اولماسا بھار
 هجران چىن بىلەن وصالە چاتار
 عقلۇي باشوه يېغ دوشۇن بېرآز
 عالمەدە عشقىسىز عمر ايتىك اولماز
 بوداشلارى قوزۇم توک اتىكىندىن
 اوئور مواظب اول گنه ايوپىندىن
 غول نقدر اونا ايتىدى نصىحەت
 پرى سوزلىرىنە وېرمىدى قىيمىت
 بىينوا غول قالىب آخىرە ناچار
 گوردى ئىرى باخىر اونا روزگار
 اوزاندى يئرىنە دىبى بسم الله
 سونرا سقەه باخىب چىكىدى درىن آه
 گۈزلىرى ياشاردى خىلى آغلادى
 گۈڭلەرين قلبىنى آھى داغلادى
 صىح اولونجايا دەك ياتا بىلمەدى
 دىنديرىدى دلىرى جواب وېرمەدى
 بېرآتش وارىدى قولۇن جانىندا
 يئىرندىن دوردى تىز صىح اذانىندا
 حياطە انھىك آلدى دىستمار

ايندى كە سوزوندە ثابت قدم سن
 آرتىق ممکن دگل عمر ايدەك قوشَا
 منه صباح صحر طلاق وېر بوشَا
 بو هيلى دىخىددە قالا بىلەرم
 دوغۇرسى مندە گون گورمك اىستەرم
 ايشىتىجك بو سوزى غول خانمندان
 سانكە قوپىدى اونون عمرىنده طوفان
 شەتلە چىگەيىب دوداقلارىنى
 دؤگىدى يئە محىم آياقلارىنى
 دىدى لىنت سەنە وفاسىز عورت
 قلىپىنده يوخ ايمىش رحم و مرۇت
 امىدىم سن ايدون دار دنیادا
 وېردىن زەختىمى سېرسىر بادا
 حرام اولدى منه آرتىق ياشاماق
 سىل كە آسان دگل آرواد بوشاماق
 چىكىدىم ايلار سۈسى اوعروندا زەخت
 بىدون بولاشلارىم ايندى مەدمەت
 دىبىلىرى او كۈزۈل فە سەند كېلىرى
 كېلىسىندە سالىندە تەدرىسلى بېلەر
 اونلارنى سوزۇمنە دىن ايدىدا دەممۇت

بير جوت بوسه آلدی دوداقلاريندان
 آييلدى او زمان يوخودان پرى
 حرصىندن قزاردى آلا گوزلرى
 دىدى جهنم اول آى ياراماز گىت
 آز منه يالوارىب التجالر ايت
 حقين نهدر سنين اوپورسن منى
 مىردهشور بويونوا تىكىسىن كفنى
 ياراشمازسان منه سن قره من آغ
 بير دوتولورمى هىچ كومورله قايماع
 پولون يوق، مالىين يوق، قورىدىلىن وار
 منى بدېخت ايديب عجب كردكار
 دانىشسا گوردى غول آرتاچاق بلا
 اياقه دوردى هىچ دىنمەدى اصلا
 آرتىق ايستەممەدى يشاولسون دوگۇن
 گوزلەدى اوقدر تا كە چىقدى گون
 خارج اولدى ايودن غولدا پريشان
 باخسايدى اوزىنە آغلاردى انسان
 هرگون ايودن چىقىب ايشە گىدىنە
 نازىنин بارىنى وداع ايدىنە
 گولوب، قوجاقلاپب او پىرىدى اونى
 سالاردى بويوننا ظىرىف قولۇنى

قاپىيىندى منزلە باشلادى نماز
 نمازدان سونرا أل آچدى دعا يە
 مکدر اوزىنە دوتدى سما يە
 سوپىلەدى رحم ايلە اي قادر الله
 سىدن باشقان منه وارمى بير پىناھ؟...
 دلبىرىن قلبىنە سال بير محبت
 اولسون دوبارەدن اورتادا الفت
 سقىرم اگر كىچ گناھيمدان
 يوخسا اودلاناجان يئىرل آھيمدان
 هر شىئە عالم سى بىوك كردكار
 گىدېيدىر اليمىن بىتون اختيار
 آنجاق اىستەبۈرم بىو غەمن نجات
 منه ترحم ايت سىخماسىن حيات
 گىنپىشىدى نازىنин شىرىن يوخيا
 اىستەممېرىدى غول عورتى دويا
 آھىستە سوروسوب گىتدى ياننا
 قويىدى دوداپىنى زىخدانينا
 خالىنinin بانىدان بير بوسه آلدى
 سونرا گوزلەرىنى سكوتدا فالدى
 سونرا اوپدى ياواش ياناقلارىنдан

عاشقده اولماسا عزمیلن ثبات
 مشگلدر که چاتا مقصده هیهات
 اجدادیمدن قالیب بو سوز امات
 بیوک خزینهدر صبر ومتانت
 دوغورسا هر بلا حیلهکار فلک
 اراده صاحبی صبر ایتسین گرک
 اراده سیز بشر کامنه چاتماز
 کیشی وارلیقینی نفسنه ساتماز

* * *

فایتتی ایوبنہ آخشم یاسمن
 اوینادی اوطاقدا سهونیدیگیندن
 خادم سوروشدی که نهوار آی آنا
 دونوبسن دییمسن دلی جیرانا
 یوخسا چکدیگیمیز نقشه دوتوب باش
 آلدانیب سوزوه مگ قلم قاش
 سوپلدي یاسمن چکمیشم زحمت
 منه ویرمليسن بو ایشده خلعت
 خادم وعده ویردی اونا بیر تومان
 یاسمن دیدیکه آی آنان قربان
 غولا ایلهمیشم دلبری دشمن

۳۷

باخاردی دالینجا ایدردی دعا
 سانکه روح ویرهردی زوالی غولا
 اما بوگون اونی يولاسالان بوق
 اولسده قیدینه آرتیق قالان بوق
 بینوا گاه گیدیب گاه دایانیردی
 آتشلر ایچینده قلبی یانیردی
 گلمردی آیاقی یئریسین بولی
 دوشمیشدی یازیقین قوتدن قولی
 بیلمیردی در دینه نه چاره ایتسین
 گوندکی ایشینه گیتسین، گیتمهسین
 اعضاشی لرزده سینهسی سوزان
 اولدی ار که طرف بیزیم قول روان
 هامودان تیر گلن قوچاق قولجیقاز
 گئجیکمیشدی بوگون گلهر کن بیر آز
 هوسله هر ایشه گیتمهسانسان
 چاتماز مرامنه اولماز کامران
 انسانی یاشادان ذوق و هوسدر
 ذوقسیز بیر بشر قوری قفسدر
 اولماسایدی اگر ذوق و محبت
 نهیه لازم ایدی جهاندا خلقت

۳۶

عبىت بئرە چىمۇز زەخت ياسمن
 داتىشىدىم اوقدار دوندان توماندان
 سىرقادان، ازووكدن، اىپك قماشدان
 سرايدان، باغچادان، هەر رختخوابدان
 آز قالدى بىنوا قىز گىدە تابدان
 دىدىم سنى سەوبىر اوغلۇم پەلەوان
 سۆز وېرىدى بوشانسىن تىز قوه غولىدان
 خادم آناسىندان ايشىتىجك بونى
 قارىنىن بويىنونا سالدى قولۇنى
 دىدىكە آى آنا آغزىنى بىر آچ
 او شىرىن دلىنندن آليم بېرىجە ماچ
 سۆيلىدى امىدىم سەنچوق اىدى
 بواىشىدە كومگىم آنا بىق اىدى
 چاره سىز دردىمە ايتمىسنى علاج
 داها هىچ بىر شىئە يوقدر اھىتاج
 سحر گىدىپ باخسەن بىوک حكمان
 خادمەن سوزىنى ايتسىن امتحان
 گورسىن كە وجودە مالكىر ھوس
 ھوسسىز ياشاماز دنيادا بېرىكس
 ووردولار گىجهنى شوقىلىن باشا

صباح اولاندار دىمك تاماڭ
 صبح آچىلىپ گونش چىفاركىن سحر
 خادم حس ايلدى اوزىننە هەنر
 موفق اولموشدى چۈن امتحانە
 منزلىيندن چىقىب اولدى روانە
 چاتىپ حكمانىن بارگاهىنە
 سلام عرض ايلدى قىلە كاھىنە
 سۇنزا سوپىدى اى غىزىز حكمان
 تصور ايدىرم چاتىپ امتحان
 اكدىگىم توخوملار وېرىبدور شەر
 اركە گىتمەلىيىك بوگۇن مختصر
 ايشىتىجك بو سوزى چۈن خادمندىن
 حكمان حرکت ايندى بئىردىن
 سوپىلىدى اولماسا دوغۇرۇ سوزلىرىن
 اونى بىل چىقاچاق فقط گوزلىرىن
 تجربە گور مىشدى خادم دنیادا
 شاڭىرد باتا بىلىمز ماهر استادا
 ذرىھە ئۆزىنە تۈز قۇندورمادى
 درباردا حكمان داها دورمادى
 پىللەلەردىن ئىنib باغان چىقدىلار

سونرا اعتناسىز اوستايا آتدى
 بىر آرسىن قالقمادى كريپيج بوخارى
 عشقين ثابت اولدى آغىز قرارى
 كريپيج فيرلاناراق دوشى كن يئره
 بنالار، فعلملر، دىگدى بىر- بىرە
 دىدىيلر گورەسۇ غولا نە او لمۇش
 بونىيە سارالىب گل كىمى سولمۇش
 يقىن كە باشىندا اوونۇن قضاوار
 قويىمايىب او قضا بوندا اختىار
 او زمان پوسقۇدا (١) دوروب حكمران
 گوتورمەيىردى گوزھىچ قره غولدان
 گوردى غول الىنى يئرە او زاتدى
 آهستە دوزھلىب كريپيجى آتدى
 او كريپىچە دىگىب پايدە داشىنا
 گلىب دوشى يازىق قولىن باشىنا
 گريپيج دگن كىمى باشى يارىلدى
 بناسى بو حالى گوروپ دارىلدى
 داها دايامايىب پايدەن اندى

(١) پوسقو = كمين

٤١

سوبىلدى اوجادان سلام آتليلار
 اون آتلى قاباقدا، اون نفر دالدا
 حكمران گىيدىرى دائم بى حالدا
 دىوارلا دىبىيندە قارى، پىر، جوان
 بىوك، كىچىك، گلين، اوشاق، قىز، اوغلان
 دوروب ايدىرىدىلر اونا تماشا
 بىر نىچە كوچمنى چىقدىلار باشا
 گورسندى ياقىنidan اركىن قلعمەسى
 گلىرىدى قولقا " فعلە نەممەسى "
 او خونوردى فقط بى شىرىن غزل
 دىنيادا بىوفا اولورمۇش گوزل
 او تورمىشدى غوللىن بناسى بىكار
 گوردىكە غول گلىرى بلا اختىار
 سوبىلدى كريپيج آت اوغول يوبانما
 بنالار كىچدىلر منى دايامىدا
 غول دوندى آهستە اوستايا باقدى
 بىر آه چكدى آهى عالمى ياخدى
 گوردى ايشلەمگە گلمەبور الى
 دىدىي امدادىيمە يېتىش يَا على
 الىنى كريپىچە طرف او زاتدى

٤٠

دنیاگورموش اوستاچوق ایش بیلندی (۱)
 دوره سنه بیغدی فعله، بنانی
 قوبیادیلار قولین چوق گیتسین قانی
 سیلدیلر گوزیندن آخان یاشینی
 با غلادیلار محکم غولین باشینی
 خادم ایله او دم بیوک حکمران
 چیقدیلار یاخیندا اولان پوسقودان
 گلدلر یانینا غولین او زمان
 بنالار، فعلملر با خیردی حیران
 ایشچیلر ویردلر ادبلن سلام
 حاکمه ایتدیلر بیوک احترام
 با خیب گوله - گوله او دم حکمران
 ملایم دیلیله سوروشدی غولدان
 او غلوم سن نیه بس بو حاله قالدین
 آچیلمش غنچه تک سولدون، سارالدین
 سنده توکنمز بیر قدرت وار ایدی
 بنون ایشلرینده سرعت وار ایدی
 انلى قاشلارینى هرگون چاتاردین

ارکین لاب باشنا کربیج آناردىن
 تنبللیك ایلمه جوان یاشیندا
 مگر بیر ماجرا واردرا باشیندا
 دردیندن ایتلن منی خبردار
 هر دردین دنیادا بیر دواسی وار
 ایشیتچک بو سوزی غول حکمراندان
 سانکه داخل اولدی جسمینه بیرجان
 الیله قانینی سیلدی او زیندن
 شادلیق قیبعا جیمی چیقدی گوزیندن
 یازیق غول دردینی دیدی حاکمه
 خلقی دوشوندوردی بو محکمه
 سویلدی حکمران غولا داریخما
 سنه قیز تاپارام بیر آز کاریخما
 قلبئی دوتماسین بوش یئره عملر
 نه چو خدور دنیادا گوزل صنملر
 اونلاردان بیرینی آلام سند
 اوزوندە خادم اول درباردا منه
 یە، ایچ، بزهن، دوزهن، دولان خرامان
 خوش گیچیرتیسین گرک عمرینی آسان
 دوره ده صف چکیب محزون دورانلار

بويتوتى قور خودان اكىب بورانلار
 گوردىلىر غول اولور زحمتن آزاد
 سهوبىندىلىر اولدى كوكىللىرى شاد
 بعضىسى شوقدن جوشوب داشدىلىار
 آهسته بنالار پىچىلداشدىلىار
 غول دىدى باغىشلا بىيوك حكمان
 آزاد اولمالىدیر دنيدادا انسان
 بو گون اللريمين امگىلە من
 بهرهمند اولورام اوز زحمتن دن
 هر كيمين پاك اولسا گنيش اورهگى
 آلنинين تريلە يېير چورهگى
 من لوت دوغولموشام ازلى آنادان
 لوته دىتمەلىييم فانى دنيدادان
 بىر ياخشىلىق قالار بىرده ياماڭلىق
 نه شاهلىق قالاجاق ، نه حكمانلىق
 سوپىلەدىن نه چوقدر گوزل پىريلر
 بو سوزون منى چوق ايتىدى مكدر
 هر آورىن دالىنجا آوچى قاچارمى ؟
 يئتنە دردىنى عاشق آچارمى ؟
 بلبل هر بوداقدا هىچ اوخويارمى ؟

گلين نالھىسىنى بايقوش دوبارمى ؟
 او منىم سريما اولموشدى محرم
 بىركىسە دردىمى دىمەرم اولسىم
 كىشىنىن قلبىننە خربىنەلە وار
 اونى آنجاق بىلە محرم اسراز
 يورەگىن سرينى هر كىسە ويرمك
 ظنم جە مصلحت اولماسىن گرگ
 تعجبىلە باخدى اونا حكمان
 سوپىلدى ساكت اول دانىشما اوغلان
 بو بوش فلسەھى ايتمەن چوق شعار
 لازمەر انسانا خوش بىر روزگار
 منىم سوزلىريمى ايتمەن قبول
 اولارسان اونىمەدە هميشه مسئۇل
 حكمان خادىمە ايتدى اشارە
 سوپىلەدى ايت قولىن دردىنە چارە
 قايتىسىن اوزىنە اولكى ذوقى
 ايشلمز بو غولون اولماسا شوقى
 خادىم عرض ايلدى بىيوك حكمان
 عهده عمل ايدىب ويردىم امتحان
 حضورىنە اولدى دىمەك اوزوم آغ

وجودی لرزده چهره‌سی عملی
 اوئى چولقالاميش اوزون خياللار
 ويرير اوز-اوزينه چتىن سوّاللار
 او گوزل درديمى هېچ بىلە جىمۇ ؟
 منىم سوزلىرىمى دىيمىلە جىمۇ ؟
 ازلكىلر كىمى او نازلى جانان
 او لارمى گىنده منه مەربان
 اينانما يېرىپ بونا آرتىق اورەگىم
 بوشა چىقدى منىم بىتون اومگىم
 اىگر روزىگارىم گىچرسە بىلە
 اود دوشىر جانىما دونرم كولە
 اىشلەبە بىلەسىم بىرددە صباحدان
 داردان آسدىرا جاق منى حكمان
 اىشە گورمەيورم اوزىمەدە قدرت
 منى اىشدن سالان قضايە لعنت
 بو مدەش بلادن اولماسام خلاص
 باعنى تاپارام آلام قصاص
 وارلىقا ايدهرم دنيادا عصيان
 رذالنە گرەك دۆزمەسىن انسان
 نهايت بىر نفس چكدى درىندىن

حىتكىران سوپىلىدى دانىشما يالتاغ
 سنه شامل اولوب لطفم ھمبىشە
 تدبىر ايت قول گنه باشلاسىن اىشە
 اگر باشلا ماسا اىشە صباحدان
 آسدىرا رام سىزى چارسودا داردان
 غضبلە قايىدىب گىتىدى حكمان
 خادم ايتدىگىنە اولدى پىشىمان
 اوز-اوزىنە دىدى بىر تدبىر گرک
 گنه سەۋسىن غولى او گوزل ملک
 دوبارە آنامدان اىستەبىم كومك
 بلکە بو دفعىدە قورسون بىركلەك
 دوغروداندا بىزى كوناز حكمدار
 صباح اولان كىمى داردان آسدىرا
 خادم مىزلىنە اولدى روانە
 لعنت ياغدىرىرىدى حكم زمانە
 فعلملەر بىنالار دوشىر تشوىشە
 باشلا دىيلار گنه تازەدن اىشە
 يازىق غول داييانىب بىوك بىرداشا
 ايکى اللربىنى چاتىپ باش- باشا
 درىن فكرە گىدىب گوزلرى نىلى

داها دايىنما يېبب دوردى يئرمندن
غولىن قدىمده بىر دوستى وار ايدى
شهردىن كىاردا تك ياشار ايوى
انسانلاردان اوzaق غىصەن آزاد
گىزدى چوللىرى دائم قلى شاد
غولىن خاطرينى چوق ايسىتىمىردى
غول بىتون دردىنى اونا دىيەردى
شهرده گىچەلر گىزلىن گىزدى
ظلماڭار آدامىن انگىن ازەردى
گۆمۈشدى اليىدىن تىنگە حكمان
تىپتەردى آدېنى ايشىدىن زمان
هر يئرده چاتاردى خلقىن دادىنا
”زمان“ دىيەردىلر اونون آدېنى
ائىللر آند اىچىردى عزيز جانىنى
غول بوگۇن گىدىرىدى اونون يانىنى
بىلىرىدى زمانه قالسا احتىاج
چالىشىپ ايدەجىك بو دردە علاج
غمىڭىن هر گوچەدىن كچىب گىدىرىدى
دللىرىن حقىنە چوق فكرايدىرىدى
يئتىشىدى خرابە بىر دېگىر مانا

تصادف ايلدى ايگىت زمانا
چاتىپ بىر- بىرىنە سلام لاشدىلار
ايکى قارداش كىمى قوجا قلاشدىلار
دېگىرمان اونىنندە صوترا دوردولار
گىزلىن صحبت ايدىب شورا قوردولار
غول ماجراسىنى دىدى زمانه
زمانىن باغرىنى دوندردى قانه
دىدى بو دردىمە چاره ايلە سن
اولارام نوكىن سنىن اوركىن
منى بىگىمۇر او گۈزىل پرى
گىندىكىجە قىلبىن آرتىر كىرى
آيرىلا بىلەرم او قلم قاشدان
چىقار دېلىلار اونى گورۇنۇر باشدان
امىدىم سەمدر بوكۇن آى زمان
دىنالار دوردو قوجا گورۇم دوراسان
زمان گولوب دىدى قارداش دايىان
هر اىشىدە صبر ايدە گىر كدر انسان
دۇزوملى اولماسا بىر دىنفادا
وېرەر وارلىقنى سر بىر بادا
كىشى مصىبىتە دۇزەر آغلاماز

دنیا اوگون اونا گلیردی زندان
زمان سویله‌دی که دوستوم تلسمه
خدن امیدوی جهاندا کسمه
انسان عمر ایتمسین امیدسیز گرک
گنه سنیکیدر او دلبر ملک
زمانین سوزلری غولی شاد ایتدی
داها دایانمایب منزله گیتدى

* * *

اوز جانینی ویره گر کدر قربان
وفالی دوست ایچون دنیادا انسان
حقیقی دوست اولور فارداشان قاباق
یاخشی دوستی فقط چتنین دی تاپماق
صادقت دوستلیقی ایدر پایدار
صاداقتیسیز اولماز دوستلیق برقرار
دوستلیقدا اولماسا اگر صداقت
شهده‌سیز باش ویره سونرا خیانت
وفاسیز دوستا بئل با غالاسا هر کس
بیوک فلاكته ایتمیشدیر هوس
وفاسیز دوست اولار ابلیسه تمثال
دوستی بیقماق ایچون ایدر مین خیال

مرد اولان باشينا لچک با غلامار
عقللى گوزلدر سنین عیالین
نصیحت قیل اونا دگیش خیالین
یاروه اورکدن اولسان وفادار
طوفان قویسا دوشمز او سدن کنار
سنده من او گردیم بیر بیوک هنر
همیشه دیللرده ایدیلسین از بر
بیر نیچه سوز دیدی اونا آهسته
غولدا سویلدی که یاخشی باش اوسته
امرینه ویره‌رم اورکله انجام
بیلمیرم نه ایچون گون اولمور آخشم
زمان قولا دیدی کل او تور هله
اوقدر چتنین ده دگل مسئله
منده آجالمعیشام گتریم چورک
بوز باش قایناییر بیرنهار بیهک
دگیر مانا گیریب شاد ایکی یولداش
بئدیلر اورادا بیر یاغلى بوز باش
سونرا باشلا دیلار شیرین صحبته
غول دؤزه بیلمهدی آرتیق فرقته
ال ویروب آیریلدی دوستی زماندان

انسان آرزوسيتاموتفق اولماز
 اگر تلاش ايتسه ذلت چكه جك
 دائماً "پيس گونده صبر ايتسين گرك
 خادم سوپلدي که چجيب ايش ايشن
 گوزوم سوايچمه بير هيج بوگيديشدن
 سوزونده دورمادي گنه حكمدار
 حرصمنيب چيقاردي با شقا بير قوار
 دوغرودان نوكريک ده گمز بير پولا
 ديدى گيت چاره ايست تازهدن غولا
 با شلاسين ايشينه گرك صباحدان
 يوخسا آسدير احاق چارسودا دارдан
 قام قاه چكib گولدى فتنه ياسمن
 ديدى علاج ايسته بو درده مندن
 غم ايتمه آى بالاخوش گيچسین گونون
 او قول گيله اگر كيتممم بوكون
 دلبر اوز ايشيندن اولار پشيمان
 غولا حرمت ايدر داها دوغرودان
 گل - گل آجالميسان ييك ناهاري
 خاطريندن چيقارت بوش خياللاري
 تك قالسا او دلبر غصه ايده جك

بير گيزلىن در دينى سوپلەمن اونا
 رنگىلە بزەبوب كىرىدىرە دونا
 اوردا بوردا دىبىر توكر آبرونى
 جنايىندر بوجور دوستلىقين سونى
 دوستلارين اليله قوبى فازىلمىش
 اونلارين حقنە ناغىل (1) يازىلمىش

* * *

خادم ا يولرىنە قايىتدى عملى
 درين خىاللاردا باغرى الملى
 اونى گورن كىمى ياسمن قارى
 آھسته گلدى بير اوغلۇنا سارى
 قوللارينى ازل بويىنونا سالدى
 خادمین آلنинدان بير بوسه آلدى
 سوپلدى در دارين جانىما گلسىن
 اميدىم حقەدر ايشىن دوزەلسىن
 فكرە غرق اولما چوق اوغلۇم صبرايلە
 رسمي روزىگارىن بىلەدر بىلە
 همىشە سو گىدېب بير آرخا دولماز

غولين آرخاسنجا اوزى گيدەجك
بونى دوشونمه گىن معناسى يوقدر
كچىك ايشە بىوک دوشونجه چوقدار
حيرتلە دايابىب قاشىنى چاتما
فker درياسيندا چوقدا قول آتما

* * *

غول گيدىدىن سورا او گوزل پرى
الىينى - اوزونى يودى سحرى
بىر قدردە وېرىدى اوزىزە زىنت
دونموشدى حورىيە او ملک صفت
منزلى سوبوروپ آرتىق سىلمىدى
گوزلەدى قارىنى قارى گلمەدى
دورت - دورە حىيەطى چوق دولانىيردى
اود دوتوب اورەگى سانكەيانىردى
قارا گورونوردى اونا روزىگار
ويىرىلدە اذانلارگۇن اولدى ناھار
قارىدان چيقمادى گە بىر خبر
بورومىشدى اونى امانسىز كدر
ناھاردا يئمدى گون اورتا كىچدى

بوغازىنى اونون خىنۇوا (١) بىيچدى
سکكىدە اوتوروب فكر لەشيردى
باطنده چالىشىپ چوق اللەشيردى
چيقمادى بو فكرين سونى بىريئە
دكىشىدى خيالى تىز بىردىن - بىرە
بلكەدە غول قوروپ بىتون حىلەمنى
بو نوعىيلەن ايدىر امتحان منى
بوجور اولسا اگر من مقصوم
يا شاماق يوق داها اولمك اىستەرم
اگىلدى مغربە گونش شرقدن
نەكلەن وار ايدى نەدە بىر گيدەن
زىللەددى قاپقا گوزلرېنى چوق
سوپرا دوشونەرك سوبىلەدى يوق - يوق
ايلەسم ارىيمە اگر خيانىت
ايشلەمىش اولورام بىوک جنایت
آنلا بىرام منى آلدادىب قارى
لۇوا گلسىن گوروم او سىب كارى
ايىمانىمادم دونن غولون سوزىنە

(١) خىنۇوا = خونابە

بو مصیبت منه دگیلمیدر بس
 سیندی لولهینیم دوئندی دوئنرگم
 گرگ ناله ایدبیب دائم آه چکم
 گوزل صبرا یتمه بیب سوروشدی غولدان
 بیر لولهین ایجون آغلارمی انسان
 غول دیدی مارالیم علتی وارد
 منیم بو ناله مین حکمتی وارد
 گر کدی ساخلا یام همیشه ماتم
 بو لولهین منه اولموشده محرم
 بیر تازا لولهین گیدبیب آلینجا
 او منه من اونا محرم اولونجا
 عمرلر گیچه جک گونلر گیچه جک
 منیم که بیلیرم منه دگه جک
 دلبر ایشیت جگین بو سوزی غولدان
 گنه اوز ایشینه اولدی پشیمان
 باطنده گوزله اوز ویردی حیرت
 با غلادی قلبدن غولا محبت
 دوشوندی بیر زمان او دلبر درین
 اوره کده سویله دی غولا آفرین
 قیمت قویدی اونون ببوک سوزینه

نه جور با خاجاغام بوگون اوزینه
 آغلادی آغلادی او سرو خرام
 ایکیندیده گچیب گون اولدی آخشم
 نه ایسه گوزلین قلبی دوگوندی
 چکمده اوقدر قاپو دوگولدی
 قاپونی آچدی او نازنین پری
 غول پریشان حالدا گیردی ایچری
 زمانین سوزینه ایله بیب عمل
 لولهینی با سیب سویا ال به ال
 سوروشدی یالاندان غول بیردن بیره
 سالدی لولهینی الیندن پئره
 سینان تک لولهین با شلادی ناله
 ایله بیر ناله که گلمز خیاله
 او توردی آغلادی با شینا دوگدی
 قضانی فلکی مین کره سوگدی
 دلبر اونا با خیب تعجب ایتدی
 آرتیق دایانمایبیب یانینا گیندی
 سوروشدی نه اولوبکی آغلابیرسان
 یوخسا آدام اولوب یاس ساخلا بیرسان
 غول دیدی نازنین اولمه بیب هیچ کس

دیدی بوجمله‌نی اوزی - اوزینه
هر کس اولا بیلمز اورهگه محرم
از لیندن بیله قورولوش عالم
حق غولا طرفدر من سهو ایتمیشم
آرمیشام بولومی اگری گیتمیشم
او زمان سویمی نازنین پری
داها دایمانمادی گلدى ایلری (۱)
قولارینی اونون بوینونا سالدى
یارینین کوکلی نی الینه آلدى
آخان گوز یاشینی سیلدى گوزیندن
اویدی غولین قارا کیرلی اوزیندن
سویلدى آغلاما دور بیر آیاقا
ال-اوزوی یویوم گیدک اوطاقا
گونوی ایلمه بو قدر قارا
نه اولوب گیدرسن صباح بازار
بیر تازا لولهین آلاسان گنه
گوزل دلبر اویدی غولین فعلنه
غول گوردی تجربه یامان دوتوباش

فالدیدردى آيافا اونى فلم قاش
سو تو كدى غول يودى الـ -- ابايفينى
دايىتى سوپوردى تيز اوطالانىنى
غول كېرىوب اوطاقا سوبىلدى ملام
گولوب قىزاردى بىر او سوحرام
فالمىسىدى دوئىندى آرـ چوق جورك، آت
بىندىلر ايجدىلر اولدولار راحت
او سوردولار اوسلار ئىكت بازىـ يانا
آمكـ روح كىرسىدى ساركىد بير حانا
غول باسى باخوسا اور خالقىسى
أۋەسى سارىسىن ئىل حماللىـ
سوبىلدى راسامار اولىـ سەھى سەر
دەنيدادا سەر دۈسۈم اپلماسىنى سەسىلر
لۇزىدىسى راد حەممەن، بولىـ بازىددار
بەمالـ حاتاردا دەسىلىـ ام سانى
يادىـ دانى حەممەزار دەـ سەن ملاپىش
بىرىك تېھرىـلار دەـ سەن دەـ سانى
سانىـ دەـ سانىـ دەـ سانىـ دەـ سانىـ لەـ
دەـ دەـ ارلىكـ دەـ سانىـ دەـ سانىـ

پی سوزی (۱) گیچردیب قوشایات دیلار

* * *

داغلارین دالیندان گون چیقان زمان
آیلیدی غول ایله دلبر بوخودان
بیر- بیرینه با خیب گولدولر گنه
کهندن قالمادر بو خوش عننه
دولمیشدی فرحله غولون اورهگی
گوزل بیغیشیدیردی بورغان دوشەگی
بوبوندی حوووضدا اریله آرواد
سحر بوبونماقدا وار باشقابیر داد
سوپرا گئیندیلر پالتارلارینی
غول اوپدی او قشادی گوزل بارینی
گیتدی دکاندردان آلدى پنیر، ياغ
بال، جورک، سود، قاتيق، يومورتا، فایماخ
گتیردی دلبره ایلدی تقديم
گوزل گلوب دیدی سنه نهدیم
بو قدر شئی شویی کیم بیه جکدر؟
قالسا یای گونوندہ اپیلنے جکدر

غول دیدی بیمیریک باقما نازین
دويمار بوز بو قدر شئی بئسەارین
مختصر ئیدیلر ایچدیلر گنه
دوردى گیتمک ایچون غول اوز ایشىنه
سالدى قوللارىنى بوبۇنوا دلبر
گئيردى يارىنى قاپويا قدر
قاپى آرخاسىندا پېچىلدا شىيلار
سونرا اوپوشىلر قوجاقلاشىلار
غول آيرىلدى ياردان چىقدىايوبىندن
بوجون چوق شادايدى كچمىشىدە كىندن
اولدى اركە طرف شوقىلن روان
غىرتە گلمىشىدى اسگى (۱) قەرمان
بنىلار، فعلملر گوردولر غولى
دگل دونتكى تك حالى قورخولى
گولور دقىقىدە آچىلىرى باغ- باغ
اللى بئلىنندە گنه كىفى چاغ
اركىن قارشىسىندا دايىاندى دوردى
انگىنى محكم بئلىنە ووردى

(۱) سگى = كەنە

۶۱

(۱) پی سوزقىدیم ا يولىرىدى كى پىلتەلى چىرغان

۶۰

كريپچ قورتولان تك غولون الييندن
 آرتىق يوكسەلەرك هميشه كيىدىن
 بنانىن باشىندان فالقىدى يوخارى
 ثابت اولدى گنه عشقىن قرارى
 سوپىندى فعلەلر گولدى بنالار
 حكمان عملدىن اولدى خبردار
 دوشوندوردى اونى بو درس عبرت
 سوپىلىدى دوغرودان ذوق و محنت
 حاكمىدى هر زمان بتون بشره
 او باعثىدى فقط خير ايلن شره
 حاكمه چوق اشر ايتدى بو حكمت
 بىوردى ويردىلر خادىمه خلعت
 خادىم امتحاندان چىقىدى اوزى آغ
 معنالى سيماسى گونكىمى پارلاغ
 قلبىا " حكمانا تشكىر ايتدى
خلعنى آلاراق ايوبىنە كىتدى
وطئمىزىن ناموسلى قىزلارناع جرانەھەدە

(پايان)

سوپىلىدى اوجادان " يولداشلار سلام
 ازلىكىلىر كىمى ايشه حاضرام
 دونىندن آلمىشام بوگون انتقام
 باucht او دور بىلە گولورم، شادام
 بنالار، فعلەلر دىدىلىر ساغ اول
 عالمده هر زمان بىنلىز داغ اول
 غول اوز اوستاسينا دوتدى اوزىنى
 گوردى قوجاقلايىب دامدا دىزىنى
 دىدى آى اوستا دور كىچدى وققىمىز
 گولور طالعمن گولور بختمىز
 بىلىرىنكە دونن ويرىلدى فرمان
 ايشلەممىم منى چارسودا داردان
 آسىر اجاق بوگون بىوك حكمدار
 اونون اليينددەر بتون اختيار
 اوستا گولدى فورا" دوردى اياقا
 تنبل قوجا دوندى جوان قوچچاغا
 دىدى اوغول دنیا دور دوقجان ياشا
 گل تىكىك قلعەنى يېتىرىھك ياشا
 انلى قاشلارنى غول گنه چاتدى
 "اوستا دوت" سوپىلىدى كريپچى آتدى

حق چاپ محفوظ

بهاء ٥ ریال